

UNIMA BÜLTENİ

Ağustos 3. Sayı

©

UNIMA BÜLTENİ

Ağustos 2020/ Sayı 3

UNIMA TÜRKİYE MİLLİ MERKEZİ ADINA SAHİBİ

Umut Şafak POYRAZ

EDİTÖR

Yücel ÖZDEMİR

TASARIM

Meltem YILMAZ KOÇAK

YAYIN KURULU

Yücel ÖZDEMİR , Can İbrahim ATLIĞ, Hüseyin DİLAN

UNIMA Türkiye Milli Merkezi

Adres : Konur Sk. 66/12 06640 Bakanlıklar/Ankara

Telefon : 0312 419 48 11

Fax : 0312 419 48 11

E-Mail : unimaturkiye@gmail.com

Ağustos 2020- Sayı: 2

3 Aylık Yerel Süreli Bülten

www.unima.org.tr

TEŞEKKÜRLER

Sunay AKIN, Mevlüt ÖZHAN, Ümit BAĞCI

Ali KÖKEN, Ercan SÖNMEZ, Kemal Ata GÜR,

Kadiri Feyzi YILMAZ

—İçindekiler—

1. İbiş Kukla Geleneğinin Temsilcisi Arif Duygu Tansı / 5

Yayın Kurulu

2. Gülhane Parkı'ndaki İBİŞ / 6

Sunay AKIN

3. Ustam Arif Duygu Tansı / 8

Ümit BAĞCI

4. “Gurbetçi Karagöz” Almanya’da Karagözcü Olmak / 10

Ali KÖKEN

5. Çerkezköy’den Bir Karagözcü Bildiriyor / 13

Ercan SÖNMEZ

6. İnsanın Ustası Olması Ne Güzel! / 17

Kemal Ata GÜR

7. Babaeski’de Bir Karagözcü; Simitçi Dede / 19

Kadiri Feyzi YILMAZ

8. UNIMA Türkiye Milli Merkezi ve Kurumsallaşma / 21

Mevlüt ÖZHAN

Yitirdiklerimiz . . .

İbiş Tarzı Kukla Geleneğinin Temsilcisi Arif Duygu TANSI

Gelenek taşıyıcısı; geçmişteki deneyimlerini, tecrübelerini ve yaşantılarını aktaran kişidir. O gündelik yaşamına geleneksel bilgiyi iz düşürebilendir. Temsil ettiği geleneği, zamanın herhangi bir süresinde belirli bir mekânda oluştururken, aynı zamanda mekân ile bireyler arasında sembolik etkileşimi sağlayan bir güce sahiptir. Nitekim; bu tür gelenek taşıyıcıları bilgi ve tecrübelerini gelecek nesillere aktarması ile birlikte yaşamını taşıdığı geleneğe adadığı için UNESCO Yaşayan İnsan Hazine Programı ile bu tür kişilere dikkat çekmektedir. Kuşkusuz bu özelliklere sahip Türkiye’de kukla geleneğinin temsilcisi olan Arif Duygu TANSI da bizim yaşayan insan hazinemizdir! 2 Haziran 2020 tarihinin sabah saatlerinde gelen vefat haberi gelenek tiyatrosu camiasında derin bir üzüntü etkisi bırakmıştır. Duygu Ustamız 62 yaşında vefat etti. Arif Duygu Tansı’nın mezarı aynı zamanda dedesi olan Karagözcü Camcı İrfan Açıkgöz’ün yanına, Yedikule Mezarlığı’ndaki aile kabristanına defnedildi.

Daha çok İbiş kukla oynatma geleneğine sahip olmasının yanında ipli kukla ve Karagöz icraları da yapardı. Beslendiği kaynaklar arasında dedesi Camcı İrfan Açıkgöz, dayısı Nevzat Açıkgöz ile olan anılarını, deneyimlerini fırsat bulduğu her ortamda meraklı kişilere aktarırdı. Hayat arkadaşı Oya Tansı ile kurdukları “Açıkgöz Kukla Tiyatrosu” ipli ve el kuklaları, ortaoyunu, Karagöz ve illüzyon gösterilerini çeşitli etkinliklerde sergilendiği bir yapıdır. Kuklayla ilgili olarak, onunla etkileşimde bulunan kişilerin “Duygu Abi”siydi. Özellikle gelenekselci kuşağın yaşam kültürleri hakkın bilgiye sahip olması, yüz yüze ortamlarda onu dinleyenlere sözlü tarih niteliğinde ilgi çekici bilgiler verirdi. Karagözcülerin, kuklacıların kullandığı körüklü bavullar, sünnetlerde bir dönem yapılan hokkabazlıklar, kurnaz yardaklar, müzikal kuklalar daha nice anılar... Şimdi bu anılar onu dinleyenlerin belleğinde yaşayacaktır. İnsanlar gelimli ve gidimli dünyanın fanileridir, gelenek taşıyıcıları ise zamanın temsilcileridir. Geçmiş zamanı, şimdiki zamanda koruduğu, yaşattığı ve aktardığı için Arif Duygu Tansı Ustamıza UNIMA Türkiye Milli Merkezi adına müteşekkirimiz.

Mekânı cennet olsun!

YAYIN KURULU

Sunay AKIN

Gülhane Park 'ndaki İbiş

Bir yaz akşamı, Gülhane Parkı'ndaki "Havuzlu Bahçe"nin sahnesinde seyretmiştim İbiş'i, ilk kez... Henüz altı yaşındaydım ve o kuklanın, yıllar sonra kuracağım İstanbul Oyuncak Müzesi'nde çocukların yüzünü g ld re eğinden elbette haberim yoktu. İbiş ve arkadaşları, Oya/Duygu Tansı çiftini tanıştırdı bana... O tarihi kuklaları, bir gün geleneksel kukla sanatımızın bu iki ustası alıp İstanbul Oyuncak Müzesi'ne geldiler! Oya Hanım o güzel kalbi ve yüzüyle konuşurken,

Duygu abi sessizliğe yakın duruyor, bir bilgenin suskunluğuunu yansıtıyordu...

Onların, müzenin salonunda kukla sahnelerini kurarken yaşadıkları mutlulukları ve heyecanlarını görmek, konuşmalarını dinlemek, çocukları gibi üstlerine titredikleri kuklaları hazırlamalarını seyretmek, hayatımda biriktirdiğim en büyük zenginlikler arasındadır. Oya ve Duygu Tansı  ifti, kültür hafızamıza sahip çıkan, koruyan, gelecek nesillere aktarılmasını sağlayan çok değerli sanatçılardır. Duygu ağabeyin erken yaşta aramızdan ay-

rılması kukla ve gölge sanatımız için büyük, çok büyük bir kayıptır... Ama Oya Tansı'nın kuklalarıyla bu güzel yürekli sanatçımızı çocukların gülümsemesinde yaşatacağına, bin bir zorlukla da olsa geleneksel sanatımızın

yok olmasına izin vermeyeceğine inanıyorum. Bu toplum, kültürel mirasını koruyan ve yaşatan bu iki değerli insana çok şey borçludur... Ve ben, onları birbirinden ayrı düşünemiyorum.

Ümit BAĞCI

USTAM ARİF DUYGU TANSI

Geleneksel kukla sanatının son temsilcilerinden biri olan, ustam Arif Duygu TANSI'yı kaybetmenin derin üzüntüsü içerisindeyim. Yirmi bir senelik bir yaşamışlık... Ustam, babam, arkadaşım ve en kıymetli dostum... Her şey 1999 İzmit depreminden sonra başladı. Ustam depremde sonra İstanbul'a taşındı. Ben de o dönemde çocuk tiyatrosunun duayenlerinden rahmetli Ercüment DOĞAN'ın yanında, Bahçelievler Belediye Tiyatrosu'nda çalışıyordum. Duygu ağabeyimle yollarımız orada kesişti. Tanıştıktan bir

süre sonra Açıkgoz Kukla Tiyatrosu'nun organizatörlüğünü yapmaya başladım.

Ben oyunların organizasyon sürecini sağlıyordum, Ustam ise oyunlarını sahneliyordu. İbişi'ni ve kuklalarını o kadar severek oynatıyordu ki oyunları organize etmekten ziyade, onunla sahne arkasında olacağım günü iple çekiyordum. Israrlarıma dayanamayarak, bir gün bana oynatmam için *Banış MANÇO* kuklasını vermişti. Onun için kuklasını vermek, evladını vermek gibiydi. Ben de bunun kıy-

metini bilip, bu sanatı ondan layıkıyla öğrenmeliydim. O gün kukla oynatmanın verdiği hazzı tadarak, kararımı verdim. Bende onun gibi kukla sanatçısı olacaktım.

Yirmi bir yıl acısıyla, tatlısıyla çok güzel günler geçirdik. Ustam sadece kukla sanatını değil, hayatı da öğretti bana. Duygu ağabeyim kadar, uzun yolların kısaldığı, koyu muhabbetin bitmesini istemediğim bir kişi tanımadım hayatımda, sanırım tanıyamayacağım da. Onunla sayısız anımız var. Hangisini anlatsam, nerden başlasam bilemiyorum. Ben sahne arkasında kimi gıcıklayacağım? Kim beni sopayla kovalar? Bilemiyorum. Kuklaların gibi bizi de öksüz bıraktın be ustam!

Bana meslek disiplini ziyadesiyle öğrettin. Ben şimdi akşam 20:00'deki oyuna sabah 11:00'de kiminle yola çıkacağım? Bildiğinden şaşmazdı. Yıllarca kukla sahnesine menteşe taktırmaya onu ikna edemedik. Oya Abla (Oya Tansı) çok iyi bilir, o sahneyi bize on iki parça olarak taşıttırırdı. Ne zaman menteşe takalım desek “Olmaz” derdi. Bir gün ondan

gizli menteşeli sahne yaptık. Geldi inceledi ve “Olmuş” dedi. Beğendiğini de hiç belli etmezdi. Ona “Ustam boynuz kulağı geçer” dediğinde tebessüm ederdi, “Ama boynuz uzayınca sahibi keser, kulak baki kalır” dediğim de ise çok hoşuna giderdi.

Beni en çok duygulandıran olay ise T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı “Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcılarının Tespit ve Kayıt” sınavına girdiğimiz gündü. Bana yardım etmek için bizzat sınav salonuna girip yanımda olmuştu. O gün bana heyet üyelerinden birinin yönelttiği “*yetiştirdiğiniz yardaklarınız var mı?*” sorusuna “*Ustam hayattayken ben nasıl birini yetiştirebilirim*” cevabını, yaşlı gözlerle bana sımsıkı sarılarak karşılamasını ömrüm boyunca unutamayacağım.

Evet Ustam, senin bizlere bıraktığın şerefli ismi, son nefesime kadar layıkıyla taşımaya, kukla sanatını ömrüm boyunca yaşatmaya, gayret edeceğim. Seni çok seviyorum, mekânın cennet olsun.

Ali KÖKEN

Gurbetçi Karagözcü;

Almanya'da Karagözcü Olmak

Almanya sanat açısından oldukça geniş alanda, çeşitli sanat kollarında faaliyetler gösteren bir ülkedir. Bununla beraber sanatsal etkinlikleri icra eden büyük hatta ünlü topluluklara ev sahipliği yapmaktadır. Bu ülkede yaşayan buraya yerleşmiş sayıları on milyona yakın dünyanın hemen hemen her ülkesinde gelen göçmenler vardır. Bu göçmenler kendi ülkelerinden getirdikleri birçok geleneksel sanatlarını da icra etmektedir.

Türkler 1962 yılından başlayan işçi göçü ile Almanya'ya belirli bir süreli için geldiler. Bu ülkeye yerleşen beşinci kuşak Türk insanı, kendisini bu ülkenin bir parçası hissetti-

ği bir toplumsallaşmayı yaşadı. Almanya'da yaşayan Türkler birçok sanat dalında sanatçı olarak yetişti. Çağdaş sanatlarda çok başarılı sanatçılar dünyaya isimlerini duyurdu, birçok ödüller aldılar. Almanya'daki Türkler, topluluk olarak kendi içinde kapalı kalsa da bir müddet sonra komşu Almanlar ve diğer yabancı komşularla etkileşimde bulunmuştur. Zamanla dışa açılarak kültür kaynaşmasını yaşamıştır.

Karagöz sanatı Almanya'da Tiyatro literatüründe ilgi ve övgü ile bahsi geçen bir konudur. Bu nedenle birçok Karagöz ustası Almanya'da gösteriler yapmışlardır. Bu gös-

terilerin Türkçe olması ve Türk toplulukları açısından verimli olmasına rağmen Alman toplumunun merakını tam olarak gidere-memiştir. 1990 yıllarında çeşitli tiyatrolarda çalışmalarım devam ederken birçok dene-mem oldu. El kuklası, ipli kukla, hatta köy seyirlik oyunları ve ortaoyunu gibi Türk seyirlik oyunlarını bir ekiple birçok yerde sahneledim. Karagöz perdesi açmak, Karagöz'ü buradaki topluma göstermek arzusundaydım. Bu amaç ile birçok araştırma yaptım. Sanat aslında tecrübeye dayanır. Bir ustadan, öğretmenden, bilenden görmek, onun yanında sanatı öğrenmek, tecrübelerinden faydalanmak gerekir. Bu araştırmalarım malesef sadece birkaç kitaptan ileriye gidemedi. Türkiye'de 2012 yılında Bursa Unima şubesinin üyesi oldum. Şinasi ÇELİKKOL, Veyssel BOZDAĞ, Nevzat ÇİFTÇİ, Tayfun ÖZEREN gibi birkaç usta ile görüştüm. Almanya UNIMA Milli Merkezi ile de iletişim-deyim. Türkiye'de Karagöz sanatı icra eden bir ustanın yanında kısa sürede olsa görmek, usta olmaya, sanatı seyirciye göstermeye yetmiyor. Karagöz zor bir sanattır. Çünkü tasviriniz, perdeniz, oyununuz ve en önemlisi oyunculuğunuz olmalıdır. Bunların hepsinin bir araya gelmesinin Almanya'da oldukça zahmetli olduğunu anladım.

Bir Yunan Karagöz'ü oynatan Yorgos Yohannis isimli bir sanatçı ile tanıştım. Plastik tasvirlerle Karagiozis oynatan bir kişiydi. Bana bir fikir verdi, plastik tasvir yaparak bu işi yapabileceğim fikri... Plastik, ışığın ısı ile oyun esnasında etkilendiği için polikarbonla bu işin daha iyi olabileceğini düşünerek bu materyal ile tasvirler yaparak kısa bir oyun yazmıştım. "Karagöz Almanya'da" isimli bir oyundu. Bu oyundaki asıl tema Türk toplumunun Almanya'da Almanca'yı bilmemesi-ni nedeniyle komik duruma düşmesini konu ederek işlemiştim. 1994 yılında ilk defa perde açtım. İlk gösterime 120 kişi gelmişti. Seksen çocuk vardı. Demek ki burada Karagöz ço-

cukların daha fazla ilgisini çekecek düşünce-si ile çocuk oyunları yazdım. Beş yıl Türkçe oyunlarla, Almanya'nın birçok şehrinde Ka-ragöz perdesi açtım. Bu gösterilere azda olsa, Alman seyircilerinin gelmesi ilgi göstermeleri beni sevindiriyordu. Beş yıl sonunda göste-rilerimi, Alman seyircilerinin anlaması için Almanca oyun yazdım. Gösterilerimi artık iki dilli yapmaya başladım. Hem Türkler hem Almanlar tarafından beğeni almak, beni daha fazla çalışmaya yönlendirdi. Tasvirleri-mi deriden yapmaya, doğal boya ile boyama başladım.

1999 yılında Almanya Turnesi ile Alman-ya'da elliye yakın gösteri yaptım. Aynı yılın sonunda Hollanda Turnesi ile Almanya dışı-na çıktım. Sonra ki yıllarda Avusturya, İsviç-re, Fransa, Belçika Lüksemburg, Danimarka olmak üzere sekiz ülkede defalarca perde aç-tım. Almanya, Avusturya ve İsviçre'deki gös-terilerim Almanca ve Türkçe diğer ülkelerde ise Türkçe olarak devam etmektedir.

Avrupa'da Türkler dini dernekleşmenin hâkim olduğu bir topluluktur. Bir cadde-de dört ya da beş cami derneğinin olduğu şehirleri bile görürsünüz. Bir derneğin üye-si diğer camiye gitmez, orda namaz kılmaz. Böyle bir anlayışın hâkim olduğu yapılan-mada, kültürel etkinliklerde Karagöz'ün yerini alması zorlaşıyor. Eğer bir yerde perde açmışsanız artık sizi orali ve onlardan diye damgalarlar. Yok değilim deseniz de inan-mazlar. Bir daha o şehirde perde açmanız zor olur. Bu derneklerin yanı sıra siyasi der-neklerde de sorun aynıdır. Sol bir dernek size perde açtırmış ise sağ görüşlü dernek bizden değil der ve onların derneklerinde veya organizasyonlarında gösteri yapamazsınız. Hemşeri derneklerinin, spor derneklerinin sayıları da oldukça fazladır; fakat en büyük kültür faaliyeti yiyecek satmak için yapılan kermes adı altında yapılan etkinliklerdir. O nedenle son yıllarda Türk dernekleri Kara-göz'e pek ilgi göstermemektedir. Türk der-

nekleri de gün gittikçe üye kaybetmeye devam ediyor. Sanatsal ve kültürel faaliyetlerde durgunluk sürecine giriyor.

Almanya’da sanatçılar Sosyal Kasa (Künstler Kasse) adında bir yapıya sahiptir. Sanatçılar özlük haklarını bu kasadan alır. Sanatçıların bağlı olduğu bu yapı iş göremez olduğunda bu kasadan aylıklarını alırlar. Almanya’da sanat ve kültür kurumları proje ile çalışma sistemi geliştirmiştir. Biz de geleneği üzerinden proje hazırlıyoruz. Projeye bir yıl önce başvuruyoruz. Kabul edilen projenin bütçesi hazırlanır, gösteri ve atölye çalışmaları yapılır. Almanya’daki üniversiteler bağımsız kurumlardır. Bu zamana kadar Köln, Bremen ve Aachen Üniversiteleri’nde Karagöz üzerine çalışmalar oldu. Fakat diğer üniversiteler destek olmadı. Ayrıca müzeler proje başvurularına her zaman destek veriyorlar.

Almanya’nın Köln kentinde belediye bize bir sahnede perde açma izni verdi. Kendi sahne-miz oldu. 10 yıldır orda perde açmaya çalışıyoruz. Gelen seyircimizde Almanca’ya daha fazla ilgi olduğunu gözlemliyoruz. Yeni yetişen nesil Türkçe lisansı bilmiyor ya da çok az biliyor. Alman toplumu örgütlü bir toplumdur. Birçok konuda dernekler bulmak müm-

kündür. Bu derneklerin farklı faaliyetleri var. Bunların arasında Türk sanatı Karagöz yabancı bir sanat olarak, gün gittikçe Alman seyircisinin dikkatini çekmeye başlamaktadır. Almanya’da Karagöz gösterilerini tiyatro salonları dışında dernek lokalleri ve okullar, müze salonlarında yapıyoruz.

Almanya’da okulların birçok etkinliklerinde, Alman Tiyatrolar birliğinin yıllık faaliyetlerinde ve Almanya resmî kurumlarının sanatsal organizasyonlarında Almanca Karagöz oyunları devam edecektir. Ocak ayında Karagöz ustası olarak 25. sanat yılını kutladım. Davetlilerimin yarısı Almandı. Türk kuruluşları Almanya’da kendi aralarında ödüller verirler; fakat bu ödüllerin hiç uluslararası bir değeri yoktur. Ama Almanya Tiyatro birliği ödülleri sayılı ödüllerdendir. 2015 yılında Saarland Eyaleti’nde düzenlenen törende en iyi ekip ödülünü, 2016 da Hessen Eyaleti’nde en iyi sanatçı ödülünü aldık. Çeşitli Alman kukla sanatçısı ve tiyatro sanatçısı ile beraber sahne paylaştık. Birçok dost edindik. Karagöz kendine has perdesi ile kendi özel seyircisi ile benden sonra oğlum Hayali Erhan tarafından Almanya’da yaşayacak. Çok çalışmak, araştırmak ve okumak Karagöz sanatını beslemektedir.

Ercan SÖNMEZ

ÇERKEZKÖY'DEN

BİR KARAGÖZCÜ

BİLDİRİYOR

“Yaşamak şakaya gelmez” diyen şairimizi ciddiye aldığımız doğrudur! Kırk beşe merdiven dayadığımız şu pandemi günlerinde evimizde kalarak yaşama tutunma arzusu karşısında şaka yapmadığımızın kanıtı... Hayal bile edemediğimiz sadece film senaryolarında şahit olduğumuz günleri yaşıyoruz. “Alma mazlumun ahını çıkar aheste aheste” insanlık nasıl bir “Ah” alma cüreti gösterdiyse bunun bedelini ağır bir şekilde de ödemektedir. Neyse, Rabbim şifa versin dünyamıza, biz de aklımızı devşirelim başımıza...

Yazımıza, girişte günün anlam ve önemine dair salgın muhabbetine değindikten sonra

asıl meseleye, Karagöz’e giriş yapmaya başlayabiliriz. Çerkezköy yetmişlerin sonuna doğru hareketlenen bölgeydi, talep artmıştı. Kurulan fabrikaların faaliyetleri, üretim gücünün değişikliği, Trakya’nın göz bebeklerinden Çerkezköy’ün konumu gereği sanayi bölgesi seçilmesiyle kaderi çizilmişti. İlk, orta ve liseyi okuduktan sonra hayat kavgama genç yaşında bir fabrikada stajyer olarak başladım. Uzun yıllar ara vermeden çalıştım. Bu çalışma kendi isteğimin doğrultusunda bir çalışma değildi. Daha çok hayat şartlarının ön gördüğü bir mecburiyetti. İlk yeteneğimi keşfeden ilkokul öğretmenime sonsuz teşekkür ederim. “Bu çocuğu ilkokuldan son-

ra konservatuvara yazdırın” dediğini annem yıllar sonra bana söylediğinde iş işten geçmiş gibiydi. Hakikaten insan sevdiği işi yapmalı. Fabrika yıllarımı düşündüğümde evet güzel işler yaptık, değerli arkadaşlar kazandık fakat tarifini yapamadığım bir boşluğu içimde hep hissetmişimdir.

Gençlik dönemimde radyo, televizyon, dans, resim, tiyatro alanlarında görev alma isteğim belki de istemsizce çabamın bir gerçeğidir. Şu an açık yüreklilikle söyleyebilirim ki geçmişte yaşadığım boşluk hissini doldurmuş gibiyim; çünkü kendi işimi yapıyorum ve en önemlisi de severek yapmam. Peki ne yapıyorum? Geçmişten geleceğe uzanan kültür değeri yüksek bir oyunu oynatıyorum. Ona Karagöz-Hacivat oyunu diyorlar. Geleneksel Türk gölge oyunu da diyorlar. Hatta yalnızca Karagöz oyunu diyenler de var. Ali Cengiz oyunu gibi. İlkokul yıllarında sınıfta keyif ile oynattığım, çocukluğumun kahramanı Karagöz. Çocuksu sesimin iki kişinin sesini çıkartacağım diye yüzümün aldığı şekiller ve arkadaşlarımla gülüşleri dün gibi kulağımda.

Bugünde olduğu gibi seyircinin oyun esnasında oyuna katılması, gülmesi, eğlenmesi oyun sonrası tebrik ve teşekkürleri size özgüven verdiği gibi ne kadar doğru bir iş yaptığının da canlı kanıtı. Kolay iş değil zaten kolay iş yoktur. Karagöz oynatmak bu açıdan zordur. Oynatmanın zorluğu çeşitlendirilebilir. Kimi “Hayali” olma bakımından zorlanır (Kurgu, oyun, seslendirme, perde, hazırlık vb.) Kimi de oyunu sergileme, mekânı bulma, parasını da kazana bilme açısından kendini kabul ettirme girişimlerinde zorlanabilir. Beni zorlayan ilki değil ikinci seçenek olmuştur.

Bundan altı yıl evvel çıktığım bu yolda kendi bölgemde Karagöz oyunu adına iyi izlenimler ve sözler duymamamdı. Evet ilk defa oynayacağım, benim için ilk; fakat bu kadim bir sanat. Herkes tarafından bilinen eski bir oyun. Yani benden evvel Çerkezköy’de Karagöz oynatanlar iyi bir intibah bırakmamıştı.

“Olmaz kardeşim” dedi gittiğim ilk okulun müdürü... Bismillah dedik, ilk tokadı yedik. Bana bir defa izin verse... Onun algısını yıkacağım tarzda oyun oynatacağım, kendime güvenim tamdı. Karagöz oyunu hakkında yayılan bu kötü enerjinin bölgeye yayılmış olduğunu düşünün. İşte beni zorlayan buydu. İlk önce bu algıyı sabır ve metanet göstererek yendim. Yerine çitasını kendim belirlediğim önceliği kalite olan oyun metinlerini, oyun gösterimlerini ve saygı çerçevesinde iletişim üslubunu kullandım. İzleyicim her zaman çocuklar olmuştur, metinlerimi ona göre yazardım. Tabii ki oyun esnasında sizi izleyen yetişkin göz ve kulaklarda olmuştur. Evvela kollarını bağlayıp perdeye dikkat kesilen öğretmen ve idari yönetimin şüpheli bakışları altında oyununuzu sergiliyorsunuz. Oyun sonrası büyülenmiş gözler ve sözlerle size dönüp, dönüp teşekkür eden bir yetişkin kitlesi görüyorsunuz. İşte en keyif aldığım an. Buna Karagöz’ün zaferi denir. Çocuklar? Onlar zaten memnun, tekrar ne zaman geleceksin diye zıplıyorlar. Kimisi defterinden bir sayfa yırtmış imza peşinde. Adı gibi çocuk işte, onlara sorduğunuzda beğenirler, aralarında muhalif olanları da var tabii ki ama genelde eğlendikleri için beğenirler; çünkü bakış açıları pürüzsüz, hayal dünyaları geniş ve toz pembedir. Bölgemdeki okullarda Karagöz oyununa arızalı yaklaşımı yeniden inşa etmede fazla şansınız yoktur. Bir hakkınız vardır. Eğer başarılı olamazsanız, o kapılar bir daha açılmamak üzere size kapanır. Hassas bir durum. Bunu başardığınızda ise gerisi çorap sökücü gibi gelir. Sonraki yıllarda sizi dört göz bekleyen insanlar oluşuyor etrafınızda. Telefonlarımız çalıyor, siz artık tercih edilen oluyorsunuz. Bu benim kendi kendime söz verip, hedefime ulaştığım başarımdır. Okul seviyesinde Karagöz’e olan ilginin canlandığını görmek, benim gibi hayali olma yolunda gayret gösterenleri mutlu etmeye yeter.

Herkesin yıllar içerisinde güzel anıları olmuştur. Benim de hatırıma gelen küçük bir anımı

paylaşmak isterim. Ramazan aylarında işle-
rimizin yoğun olduğu bir gerçektir. Bir rama-
zan ayı, tabii ki ağırlıklı olarak AVM’lerde
oynatıyorum. Yaz ayı, sıcak, insanlar alışve-
rişte, mağazalar kalabalık, etrafta çeşit çe-
şit etkinlikler... Belirlenen gün ve saatlerde
sırası gelen temsillerini yapıyor. O sene de
yanımda yardımcı olarak babamı götürmüş-
tüm. Sıra bize geldi her zamanki gibi enerjisi
yüksek bir performans gerçekleştirdik. Tabi-
ri caizse ter popomdan akıyor. Babam “Şu
amca sana el ediyor, seni çağırıyor” dedi.
Baktım yaşlı bir amca “Gel “ diye el sallıyor.
Biraz da acele ediyorum ki perdeyi toplama-
mam gerek; çünkü benden sonra program
var. Hızlıca gittim, amcanın yanına baktım
ağlıyor. “Hayrolsun amca” dedim ne oldu.
“Sen çok yaşa” dedi. “Allah sana da sağlık-
lı ömür versin” dedim. “Beni eskilere gö-
türdün oğlum, sanki rahmetlik küçük Ali’yi
dinledim gel seni bir öpeyim” dedi. Terliyim
rahatsız olursun dememe kalmadı “Senin
terine kurban” diyerek sarıldı, alnımdan
öptü. Estağfurullah diyeceğime ağızımdan
gayri ihtiyari “Haşa” çıktı. Ama o amcanın
bana kattığı mutluluğu tarif edemem. İşte o
günden sonra Karagöz benim için daha da
değer ve anlam kazandı. Bugün aynı heye-
can ile oyun yazar ve oynatmaya çalışırım.
Yanımdan ayrılmadan önce “Bu sanatı yaşa-
tın oğlum aferin artık etrafta pek Karagöz-
cü göremiyoruz “ demesi de içime derin bir
yalnızlığın çökmesine sebep oldu. Keşke bu
amcanın ki gibi bakış açısına sahip yönetici-
lerimiz olsa, bakanlarımız olsa, eğitimle-
rimiz olsa, belediye başkanlarımız olsa, var
ama bunların sayısı daha çok olsa. Hatta üni-
versitelerimiz de kabul gören bir alan olsa.
Destek olmak çok önemli, sağ olsun Karagöz
derneği, UNIMA merkezlerimiz her açıdan
yardım ve destek oluyorlar. Çünkü kişinin bi-
reysel çabası da bir yere kadar.

Mesela okullar harici kendi bölgemde rama-
zan ve festival etkinliklerinde pek yer alamı-

yorum. Birebir görüşmeler yaptığım halde
kendi beldemde ki etkinliklerde iki defa yer
almışımdır. O da araya birilerini sokarak ite
kaka. Genel de dışarıdayım. Acaba prob-
lem bende mi oynattığım oyun da mı? Diye
ister istemez sorduğumda çok olmuştur. Fa-
kat dahil olmadığım izlemek için gittiğim
etkinliklerde de şoka uğruyorum. Canlı Ka-
ragözcüler (Kıyafetli Karagöz-Hacivat gös-
terisi) sahnede fır dönüyor. Hele bir akşam
gittiğimde ise ilk defa böyle bir şeye şahit ol-
dum. Karagöz perdesi kurulmuş, oyun baş-
ladı ama bir tuhaflık var. Sahnenin arkasına
çaktırmadan geçtim iki kişi gördüm biri Ka-
ragöz’ü tutmuş diğeri Hacivat’ı, başka tasvir
de yok. Oturmuşlar sadece değnekleri sallı-
yorlar, konuşma yok. Konuşmalar kayıttan,
eminim ki kayıtlar kendilerine bile ait değil,
7 – 8 dakika oynattılar sonra perde önüne
geçtiler bol müzik eşliğinde hopladılar zıpla-
dılar. Eve geldim moraller bozuk, gittim atöl-
yeme perdeme sarıldım. Karagözümün keli-
ni öptüm bir muhavere geçtim ve yaptığım
işin kıymetini bir kez daha idrak ettim. Ertesi
gün Kültür müdürünü ziyaret ettim çayımızı
içerken doğru bilinen yanlışlara genel olarak
değinmeye çalıştım. Gördüm ki bu sanat ile
ilgili bilgi sığ, karşı tarafın talep ettiği ücrette
çok aşağıda olunca belediyelere de mantıklı
geliyor.

Vatandaş etkinlik yaptık mı? Yaptık. Onun
için Karagöz sanatı dipsiz kuyu ve her ala-
nında çarpışman imkânsız. Okullar da izin
konuları ayrı bir dert. Sezon açılmadan okul-
lara anlaşma yapmaya gittiğinde, herkese
ayrı ayrı izah etmek durumunda kalıyorsun;
çünkü ekmeğini kazandığın bir iş. Böyle uğ-
raşmaktansa gişe açıp oynamak istiyorsun.
Ama sadece hafta sonu ve salon kiralari ina-
nılmaz yüksek, gerçi okula da kazandığının
yarısını veriyorsun; fakat seyirci garanti, ço-
cuklar sana gelmiyor sen onlara gidiyorsun.
Mücadelenin büyük bölümünü üstlendiğin
bu sanatın ağırlığını sahada daha çok his-

sediyorsun. Onun için yalnızsın. Ankara’da Karagöz kartı almak için uygulamalı sınava girdiğimde yeteneğim çok beğenildi, tasvirlerim de çok beğenildi “Keşke seni izleme fırsatımız olsa” denildi, güzel sözler söylendi; fakat “Bu sanat için mücadeleni bulunduğun bölgede vermelisin” cümlesini de kulağıma ilıştirdiler. Bir de bu zorlukların yanına camianın kendi içinde yaşattığı kavram kargaşaları da eklenince iyice yalnızlaşıyorsunuz.

Altı yıl araştırmasını yaptığım, altı yıl da birebir sahada var olmaya çalıştığım, yaşarken

gördüğüm, oynatırken duyduğum, karıştırırken okuduğum kendime has bir çizgi yakaladım. Bu yönde üstüne koyarak ilerlemeye çalışıyorum. Bunlarda bizim işimizin tuzu biberi deyip bir kenara atmıyoruz aksine kucaklayıp bağrımıza basıyoruz. Evet kıssadan hisse. Dilimiz döndüğünce, sözümüz yettiğince sahip çıkalım Karagöz’e. Ömrünüz bereketli, bahtınız açık olsun Dostlar.

Kemal Atan GÜR

İNSANIN USTASININ OLMASI

NE GÜZEL!

1994 yılında tiyatrodan oyuncu bulamama sıkıntısından tek kişi ile ne yapabilirim? Sorusunun cevabı olarak geldi Karagöz. Başlamaya karar verdiğimde hemen hemen hiçbir fikrim yoktu, bu sanat hakkında. Yirmi altı sene önce bir Anadolu şehrinde, Tokat'ta yaşamamın en büyük engellerinden biriydi bu; bilgiye geç ulaşmak! El yordamıyla, cahil cesaretiyle başladım Karagöz'e... Plastik tasvirler, bir dolu eksik ve yanlış uygulama... Tokat'a, sünnet şöleninde İbiş kuklası oynamaya İstanbul'dan bir sanatçı geldi; Ünver Oral. Ona sordum Karagöz'ü, yaptığım işi bir görebilir miyim diye rica ettim. Seyretti

beni. Ne, nasıl yapılır, gösterdi. Eksiklerim, yanlışlarım neler? Onları nasıl tamamlarım, doğrusunu nasıl yaparım? Hepsini izah etti, gösterdi. Ustam oldu. Beykoz'a yanına gittim, çıraklığına devam ettim. Her gün daha iyiye doğru yürüdüm.

1998'de babamın vefatı ile lokantacılık işini devraldım. İşyerimin bodrum katına otuz altı koltuklu küçük bir oda tiyatrosu yaptık, kardeşimle. 13 Kasım 1998 Cuma günü akşamından itibaren burada Karagöz oynamaya başladım. Ondan önce okullarda ve toplantılarda yaptığım gösteriler bu küçük

tiyatronun hayata geçmesiyle taçlanmıştı. Artık her cuma akşamı saat 19.30'da Münir Özkul Oda Tiyatrosu'nda Karagöz gösterisi ve yine her cumartesi aynı saatte Hacıvat Köftecisi Oyuncuları'nın hazırladığı tiyatro gösterisi vardı. Artık lokanta ve tiyatro iç içe yürüyordu. Üst katta lokantada mideler doyuruluyor, alt katta tiyatrodaki ruhlar doyuruluyordu. Ben buna motto olarak "EKMEK ARASI TİYATRO" dedim.

Günün birinde babamdan Uğrak Lokantası adıyla devralıp Karagöz aşkıyla adını Hacıvat Köftecisi yaptığım işyerime (Lokanta kurulumuz 1927 yılında dedem Yusuf Ziya Bey tarafından olmuştur.) bir adam geldi.

- Karagöz'ü kim oynatıyor, diye sordu.
- Ben, dedim
- Tasvir derilerini nereden alıyorsun? Dedi.
- Alamıyorum; çünkü nereden temin edilebileceği bilgisine ulaşamıyorum, dedim.
- İstersen benden alabilirsin, dedi.
- Kimsin ağabeycim sen, diye sordum.
- Adım Sadettin Vahidoğlu dedi.

Hani derler ya, bütün hayatım gözümün önünden bir film şeridi gibi geçti diye, aynıyla öyle oldum. Karagözcülere cam deri veren adam, yüz metre ilerimde oturuyormuş da haberim yokmuş! Her şey bir nasip meselesi... Bazen burnunuzun ucundadır, aradığınız şey ve siz onu diyar diyar başka yerlerde ararsınız. Derken zaman geçip, hayatımıza internet girdi. Karagöz'cüler görmeye başladım sosyal medyada. Alpay Ekler'i tanıdım (O beni tanımıyor). Tasvir konusunda ince ince bilgiler veriyor. Kök boyaları anlatıyor.

Kelimelerin derununa iniyor. Bazen içinden çıkamadığınız püf noktalık mesele için o çoktan kafa patlatıp, çözüm üretmiş oluyor. Hasılı, Alpay Ekler benim internetten ustam oluyor (Dedim ya, o bunu bilmiyor). Çok şey öğrendim ve öğrenmeye devam ediyorum Alpay Ekler Ustamdan. Sağolsun, Varolsun.

Yıllar çarçabuk geçti. 1994 nere, 2020 nere! Bu süreçte birçok Karagöz gösterisi yaptım. Her sene ortalama yüz elli civarı gösteri yapıyorum. Davet alırsam festivalleri kaçırmamaya özen gösteriyorum. Yıllardır Ramazan aylarında belediyelerle çalışıyorum (Son dört yıldır korsan Karagözcüler çoğaldı, sanat ayağa düştü ve ne söylesen kâr etmiyor). Pandemi ile birlikte büyük sıkıntılı bir döneme girdik. Dün uzun bir zamandan sonra ilk Karagöz gösterisini yaptım (10.07.2020) Seyirci azdı ama muhabbet çoktu, çok özlemiş birbirimizi.

Şunu söylemek istiyorum; Yirmi altı yıllık Karagöz serüvenimde en fazla yokluğunu çektiğim şey usta. Evet, Ünver Oral'a gittim, yol gösterdi, benim ustamdır. Sosyal medyadan Alpay Ekler'i seyrettim, takip ettim. On dan çok şey öğrendim. O da benim ustamdır. Fakat onların yanında olamamak beni his dünyamda hep yarım bıraktı. İnsanın ustasının olması ne güzel, ustasızlık ne zor ne muhanet! Artık ben de tasvirini yapıp, adabınca oynatan bir Karagöz sanatçısıyım. Yaşadığım şehre renk kattığıma inanıyorum. Burada çiraklarım var. Ve biliyorum ki, bir zaman sonra Tokat bir çiçek bahçesi olacak... Sanatın olduğu her yerde hayat ve güzellik vardır.

Bütün ustalarımın ellerinden öper, saygılar sunarım.

BABAESKİ'DE BİR KARAGÖZCÜ;

SİMİTÇİ DEDE

Geleneksel tiyatromuz, Karagöz ve kuklayı sevenlere merhaba. Adım Kadiri Feyzi Yılmaz. Mahlasım “Kosker” (Kunduracı olduğum için) 1953 İstanbul Eyüp Sultan doğumluyum. 1968 ile 1972 yıllarında düğün salonları ve küçük lunaparklarda “Şen biraderler” olarak Recep Kuşçuoğlu ile komedyenlik yaptım. Edirne yatılı teknisyen okulunu kazandım. 1975 yılında bitirdim. Çocukken Karagöz’e hobi olarak merak sar-

dım. İsmail Dümbüllü’ yü ölçü aldım. Sesini halen Karagöz’de yansıtmaya çalışıyorum.

Yaşadığım süre içinde “Felek” karakteri diye bir karakter yazdım. İnsanları güldürmek bana haz veriyor. 1977 yılında evlendim. İkinci mesleğim olan kundura imalatı ile otuz beş yılı devirdim. 2007 yılında emekli oldum ve Babaeski’ye yerleştim. Daha sonra Gençlikte yarım kalan hayallerimi gerçekleştirmeye karar verdim. Tiyatroya Halk Evleri’nde

Kadiri Feyzi YILMAZ

başladım. Dört sene komedyenlik yaptım. Her türlü sesi taklit edebiliyordum.

Ramazan eğlencelerinde oğlum yaşında bir genç, Karagöz oynatacaktı. Ben de karakterleri plastik malzemeden keserek denemeler yapıyordum o sıralar. Bir sene boyunca Karagöz oyunlarını internetten almıştım. Ben evde çalışırken hanım bana gülüyordu; fakat gençlikte tiyatrocu olduğumu biliyordu. Karagöz oynatan Umut Çorbacı'ya derdimi anlattım. "Olur baba" dedi. Oyununu kame-rayaya aldım. Babaeski'de iş olmadığından simitçiliğe başlamıştım. Hem simit satıyor hem de çocuklara Karagöz oynatıyordum. Ferdi Hoyur ile okullarda çocuk tiyatrosu yapıyordum. "Abi sen bu işte kararlısın, benim ustam Karagöz ustası Babaeski'deki tiyatrolar gününde provalarımıza gelecek tanıştırayım seni" dedi, tanıştık. Bana perdede kısaca eğitim verdi. Bazı değnek hareketlerini anlattı ve ben her ay İstanbul Avcılar'daki tiyatrosuna giderek eksiklerimi gidermeye çalıştım. Ramazan eğlencesinde yordaklık yaptım. Babaeski, Kırklareli, Tekirdağ, Mandıra, Kaynarca gibi birçok ilçede Ramazan etkinlikleri ve okullarda sekiz senedir, aralıksız Karagöz oynatıyorum. İki yüzden fazla Karagöz etkinliğine katıldım.

2017 yılında UNIMA'ya üye oldum. Üç senedir UNIMA üyesiyim. Gerçek Ka-

ragözcü arkadaşlarla tanıştım. Alpay Ekler, Cengiz Samsun, Hüseyin Dilan, Tefik Dinç, Cengiz Özek, Sibel Tomaç... Üç yıldır İstanbul Uluslararası Kukla Festivali oyunlarına gidip kendimce gözlemcilik yapıyorum. Kuklalar yapıyorum. Bilmediğim konularda küçüğüm olsa bile arar, sorarım. Alpay Ekler' den, Cengiz Samsun'dan pek çok şey sormuşumdur ve yardımlarını görmüşümdür. Son yaptığım tasvirleri ilgili belgeseli çekileceği üzerine Kırklareli İl Kültür Müdürlüğü söz verdi. Belgesel çekildikten sonra Kırklareli'ndeki müzemize hediye edeceğim. Karagöz'e hizmet eden bir ustayım. Sanatımız, oynattığımız her yerde ilgi odağı oluyor; fakat okullarda olsun festivallerde olsun gerektiği kadar izleyemiyorlar. Mahalle gösterilerinde daha çok ilgi var. Gelemeyenlerin çoğu işlerinden dolayı izleyemiyor. Belediyelerden destek oluyor ama yeterli değil. Bir de gönüllü yordak dışında, bir usta nakdi olarak gerekli parayı veremiyor yordakına. Bunun devlet destekli olması gerek. Sosyal güvence veremiyoruz, yanımızda çalışan kişiye, biz zaten sosyal güvencede değiliz ki! Bir çoğumuz bundan dolayı sanatta ilerleme gösteremiyor. Çok güzel Karagöz oynatan değil, en iyi yordak eğiten sanatı ilerletir. Bu benim fikrim kimse üstüne alınmasın. Koronavirüsten dolayı en yoğun geçen Ramazan ayımız boşa gitti. Hala destek yok! Her ne kadar sürç-i lisan ettiysek affola! Koronasız günler ola...

Mevlüt ÖZHAN

UNIMA TÜRKİYE MİLLİ MERKEZİ

VE KURUMSALLAŞMA

Milletlerarası Kukla ve Gölge Oyunu Birliği Türkiye Milli Merkezi, kısa adıyla UNIMA Türkiye Milli Merkezi kurulalı otuz yıl tamamlanmak üzere. Bir sivil toplum kuruluşu için övünülecek bir durumdur. Çünkü geriye dönüp baktığımızda kukla ve gölge sanatımızın araştırılması, derlenmesi, yaşatılması ve geliştirilmesi adına başarılı çalışmalar yapmış bir kuruluş olarak görüyoruz. Bu aşamaya gelmesi elbette kolay olmamıştır. Kuruluşundan itibaren pek çok zorluklarla mücadele edilerek ve yılmadan çalışarak bu başarı sağlanmıştır. Başta üyelerimiz olmak üzere kukla ve gölge sanatımıza gönül veren kişile-

rin, ilgili kurum ve kuruluşların bu başarıdaki katkısı büyük olmuştur.

Kurum ve kuruluşların katkılarının sağlanmasındaki en büyük pay yönetim kurulu üyeleri ile konunun ciddiyetine inanan üyelerin gösterdikleri olağanüstü çabalarıdır. Ben değil biz mantığı ile hareket eden, sanatın tanıtılması ve yaşatılması gerektiğine gönülden inanan bu insanların çabaları Merkezimizin kısa sürede tanıtılmasını, başarılı işlere imza atmasını ve kurumsallaşma yolunda emin adımlarla ilerlemesini sağlamıştır.

Kurumsallaşma, genel olarak bir kurumun, kuruluşun, işletmenin faaliyetlerini şahıslara

bağlı olmadan sürdürülmesini sağlayan bir yapıya sahip olmasıdır. Kurumsallaşmada esas olan görev ve iş tanımlarının, kurum içi kuralların, yetki ve sorumlulukların sağlam bir şekilde belirlenmiş olmasıdır. Merkezimiz, Bakanlar Kurulunun 27.9.1990 tarih ve 90/1013 sayılı kararıyla 2908 Sayılı Dernekler Kanunu'nun 11. Maddesine göre kurulmasına izin verilmesi üzerine Uluslararası dernek statüsünde kurulmuştur. Tüzüğü, Union International de la Marionette (UNIMA) – Uluslararası Kukla Birliği- Genel Merkezi'nin tüzüğü esas alınarak, Dernekler Kanunu'nun belirlediği kurallara göre hazırlanmıştır. Dolayısıyla, amacı, görev ve iş tanımları, yönetim kurullarının görev ve yetkileri, kimlerin üye olabilecekleri açık ve net olarak tüzükte belirlenmiştir. Ayrıca, asıl üyelerin dışında kukla ve gölge sanatıyla ilgili kurum ve kuruluşların üye olarak kabul edilmeleri ve genel kurulda temsilci bulundurmaları tüzüğümüzde yer almıştır. Buradaki amaç ilgili kurum ve kuruluşlarla iyi ilişkiler kurup ortak çalışmalar yapmak, projelerimize destek sağlamak ve birlikte bu sanatlarımızın gelişimini ve tanıtımını sağlamaktır. Bu uygulamada başarılı olunmuş, pek çok ortaklaşa etkinlikler gerçekleştirilmiş, Merkezimizin tanınırlığı, saygınlığı ve güvenilirliği artırılmış ve kurumsal bir yapıya kavuşması yolunda büyük ilerleme kaydedilmiştir. Bu kuruluşlarla işbirliği sayesinde uluslararası etkinliklere katılmış, ülkemizin, kukla ve Karagöz sanatımızın tanıtımı sağlanmış, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından Dünyanın Somut Olmayan Kültürel Mirası Listesine alınması gerçekleştirilmiştir.

Kurumsallaşma aşamasında tanıtım önemlidir. Yapılan her etkinliğin iletişim araçlarıyla

geniş kitlelere ulaştırılması kurumun tanınırlığını artırır. Tanınırlılık; yeni işbirlikleri, yeni katkıları ve yeni etkinlikleri beraberinde getirir. Bu düşünce çerçevesinde Merkezimizin tanıtımı için etkinliklerimizi, üyelerimizin çalışmalarını, sanatla ilgili düşüncelerini duyurmak için üç ayda bir “Karagöz” adlı bülten, tanıtıcı broşürler yayınlayıp ücretsiz dağıtımını yaptık. Etkinliklerimizin görsel ve yazılı basında yer almasını sağladık. UNIMA Genel Merkezi ve ülkelerin milli merkezleriyle iyi bir iletişim ağının kurulması, “unima.org.tr” sitesinin açılması tanıtım ve kurumsallaşma alanında yapılan önemli çalışmalardı. Ne yazık ki, 2014 yılından itibaren gelen yönetimler sitenin devamlılığını sağlayamadılar. Merkezimizin, Karagöz ve kukla sanatımızın yurtiçi ve yurtdışında tanıtımında önemli yer tutan, sitenin kapanmasını ve birkaç kez yeniden işlerlik kazandırılması konusundaki uyarılarımın dikkate alınmamasını anlayabilmiş değilim. Sitenin kapatılmasıyla Merkezimizin kurumsallaşması sürecine darbe vurulmuştur¹.

Bütün kurum ve kuruluşlarda kişiler gelip geçicidir. Önemli olan kurum ve kuruluşun sürekliliğidir. Yönetime seçilenlerin görevlerini; tüzüğün, genel kurulun verdiği yetkiler çerçevesinde ortak akılla aldıkları kararlar doğrultusunda yürütmeleri gerekir. Aynı zamanda doğruluk, dürüstlük, açıklık ve hoşgörü olma gibi etik değerleri ilke olarak kabul edip uygulaması gerekir. O zaman kurumsallaşma daha sağlıklı gelişir. Sağlıklı gelişen kurumsallaşma; yanlış, suistimali, hatayı, ayrımcılığı, kayırmacılığı önler; şeffaf, adil, hesap veren sorumluluk sahibi bir yönetim sistemi oluşturur.

Kurumsallaşabilmenin önemli kıstaslarından biri de yönetim erkinin yetki ve sorumluluk

1 Burada değinilen konu UNIMA Türkiye Milli Merkezi'nin kuruluşundan günümüze belirtilen web sitesinde yüklenen tüm etkinliklerin, duyuruların ve içeriklerin 2014 sonrası yönetimler tarafından sürdürülmediği ve kurdukları yeni web sitelerine geçmiş içerikleri yüklenmediği üzerine yapılan bir değerlendirmedir. Mevcut yönetiminin web sitesi ya da bülten kurmadıkları ile ilgili değildir. Kurumsal arşivciliğin önemini vurgulamaktadır.

taşıyabilen, kurumu daha ileri götürebilecek bilgi birikimi ve temsil yeteneği olan kişilerden oluşturulmasıdır. Eş, dost, arkadaş ilişkileriyle, grupçu anlayışlarla seçilen yönetim kurulu; gelişimi, kurumsallaşmayı sağlayamadığı gibi o güne kadar elde edilen kazanımlara da zarar verir, geriye doğru götürür.

Kurumsallaşma Merkezimizin geleceği açısından olduğu gibi kukla ve gölge sanatımızın geleceği açısından da önemlidir. Kurumun kişilere değil kurallara bağlı olarak sağlıklı gelişmesini ve çalışmasını, sanatın da yaratıcı düşüncelerle teknik, estetik olarak gelişimini sağlar.

Bir kurum; yasalara ve tüzüğündeki kurallara uygun olarak yönetilirse sürekliliği olur. Her yeni gelen yönetim kurulu kuralları hiçe sayıp, önceden yapılanları görmezden gelirse oluşan yapı bozulmaya başlar ve zamanla yıkılmaya kadar gider. Onun için üyelere önemli görevler düşmektedir. Öncelikle genel kurul toplantılarında düşüncelerini paylaşmaları, dönem içinde yapılacak çalışmalarını belirleyerek seçilecek yönetimin tüzükte belirtilen ilkeler çerçevesinde görevini yapması konusundaki tavırlarını ortaya koyma-

ları gerekmektedir. Konuya benim tarafım senin tarafın, biz siz ayrımıyla bakarak yaklaşırlarsa kurum yıpranır, ayrışmalar, alternatif oluşumlar ortaya çıkmaya başlar. 2014 yılından sonra izlenmeye başlanan uygulamalar ne yazık ki Merkezimizi bu yola sokmuştur. Merkezimizin otuz yıllık geçmişine, kukla ve gölge sanatımıza, kendimize duyduğumuz saygıdan dolayı bu zorlu süreci birlikte düzeltmeliyiz. Aradaki anlaşmazlıkları, problemleri birbirimizi kırmadan konuşup tartışarak çözmeliyiz.

Ben değil biz olmalıyız.

Hiçbirimiz bir diğerini ötekileştirmemeliyiz.

İri olmalıyız, diri olmalıyız, birlik olmalıyız.

Her şeyden önce birbirimize saygılı ve dürüst olmalıyız.

Ancak o zaman Merkezimizi tam anlamıyla kurumsallaştırarak geleceğe taşır, uzun yıllar başarılı hizmet vermesini sağlayabiliriz.